

**THE PROBLEM OF REVIVING TRADITIONAL HANDCRAFTS AND A SOLUTION PROPOSAL:
CITY MUSEUM**

Reviewing, conserving and transferring Traditional Handcrafts to the posterity is regarded as a problem in Turkey. In this study, the activities conducted in the city museums to conserve traditional arts were investigated, and key recommendations were made according to the results obtained.

Nowadays, the most important fact about traditional handcrafts is that they have become extinct or about to become extinct. The reasons behind this phenomenon are quite different. Among these are technological advances, lack of former craftsmen, diminution of interest in traditional handcrafts, economic hardships etc.

Modern Era sets its cultural past as well as the links of its past with the present world in the museums. Unlike historical books, it teaches this identity to its people and other people visiting the museums not through texts but rather through the objects available in museums, thus enabling them to become a part of this identity. It is known that there are vigorous efforts to revive, conserve and transfer traditional handcrafts to the posterity both in Turkey and in the world at large. As far as Turkey is concerned, exhibitions, courses and symposiums have been held for that purpose. However, despite all these favourable attempts, it is not possible to find City Museums easily. There are examples (Bursa, Kayseri and Izmir) in Turkey, which have been accepted as the memory of a city and established in several cities, such (London, Michigan, Riverside, Missouri etc.), in order to revive traditional arts. For this reason, the number of City Museum in Turkey should be increased in order to keep traditional handcrafts alive.

Anahtar Kelimeler: El Sanatları, şehir müzesi, müze

Key Words: Traditional Handcrafts, City Museum, Museum.

Giriş

Günümüzde geleneksel el sanatlarının korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması bir problemdir. Diğer bir ifade ile geleneksel el sanatları açısından en önemli gerçek, onların bir kısmının yok olduğu ve bir kısmının da yok olmak üzere olduğudur.^{1,2,3} Bu olgunun arkasındaki gerekçeler oldukça farklıdır. Bunlar arasında; teknolojik gelişmeler, eski sanatkarların olmayışı; geleneksel el sanatlarına olan ilginin azalması, ekonomik sıkıntılar vb. gibi unsurların olduğu söylenebilir. Ancak geleneksel el sanatlarını yaşatmak için Türkiye genelinde belli dönemlerde festivaller, il tanıtımları için bilimsel toplantılar ve şenlikler yapıldığı bilinmektedir. Fakat bu çabalara rağmen yine de geleneksel el sanatlarına halk tarafından arzu edilen ilginin gösterildiği söylenemez. Hâlbuki geleneksel el sanatları, bir toplumun geçmiş yaşantılarının somut kanıtlarını sunarlar. Bu da onun kuşaklar arasında

köprü vazifesi gören bir araç olduğunu gösterir. Bu bakımdan geleneksel el sanatlarını yaşatmak ve gelecek kuşaklara aktarmak bir ülkenin kültür değerlerini korumak için son derece önemlidir. Bu gerekçe ile bu çalışmada geleneksel el sanatlarını yaşatabilme adına hem dünya hem de Türkiye genelinde kent müzelerinin uygulamaları irdelenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda sorunun çözümüne yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Bulgular ve Yorum

'Modern dönem, kendi kültürel geçmişini ve bu geçmişin dünyayla olan bağlantılarını müzelerinde inşa etmektedir. Tarih kitaplarından farklı olarak, müzelerini ziyaret eden halkına ve başka halklara, bu kimliği metinler aracılığıyla değil müzede yer alan nesnelere aracılığıyla öğretir, doğallaştırır ve onları bu kimliğin bir parçası haline getirir.⁴ Örneğin çağdaş müzecilik anlayışını benimseyen toplumlar, kültürel misyonlarını yerine getirebil-

* Yrd. Doç. Dr. Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü Kütahya, leventmercin@hotmail.com

1. Ouuk, Taciser. Geleneksel Sanatlar Kousunda Uygulanan Projelerin Yerel Kalkınma ve Turizmdeki Önemi, Türk Folklorunun Turizm Açısından Değerlendirilmesi Uluslararası Sempozyumu, Kültür Bakanlığı Yayınları, (2000), İstanbul, s.1

http://www.telihaklari.gov.tr/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFA781CAA92714FCE065CF8C20586EFFEC, (2005), "(31.12.2007 Tarihinde Alınmıştır).

2. Akpınarlı, H. Feriha. Geleneksel El Sanatları ile İlgili Projeler Kapsamında Dokümanlık, Örtücülik Sauatının Yerel Kalkınma ve Turizmdeki Önemi, Türk Folklorunun Turizm Açısından Değerlendirilmesi Uluslararası Sempozyumu, Kültür Bakanlığı Yayınları, (19-21 Ekim 2000), İstanbul, (2005), s.1. http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFA781CAA92714FCE07697F507FF48CA85, (31.12.2007 Tarihinde Alınmıştır)

3. Mercin, Levent, Seçkin Aydın ve Derya Şalın. El Sanatları Açısından Diyarbakır'daki Müzelerde Yer Alan Geleneksel El Sanatları Örneklerinin İncelenmesi, Diyarbakır, 1. Geleneksel Diyarbakır El Sanatları Sempozyumu, 16-17 Kasım 2006 Bildiri Özetleri İçerisinde, (2006), s. 48-49.

4 Shaw, M. K. Wendy. Osmanlı Müzeciliği, İstanbul, İletişim Yayınları, (2004), 1. Baskı, s.13.

mek için kültür bölümleri oluşturmaktadırlar. Çünkü onlar müzeleri, yeni yüzyılda kültürel iletişimi sağlayan sosyal bir alan olarak kabul etmektedirler.⁵ Çağdaş müzecilik anlayışına göre müzelerin misyonlarından biri de, müzelerde yeni eğitim tekniklerinden yararlanarak farklı anlayışlara sahip izleyicileri müzeye çekmek ve geçmiş kültür değerleri ile yeni kültür arasında oryantasyonu sağlamaktır.

Geleneksel el sanatlarının yaşatılması, korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için hem dünya'da hem de Türkiye'de önemli çabaların olduğu bilinmektedir. Bu çabalar arasında müzelerin ve galerilerin eğitim programlarının yer aldığı görülmektedir. Müzelerin bu yöndeki uygulamaları incelendiğinde özellikle kent müzeleri, geleneksel el sanatları müzeleri ve geleneksel sanatlar galerilerinin önemli etkinliklerinin olduğu anlaşılmaktadır. Bunlara Londra ve New York Kent Müzeleri, Kentucky Sanatı ve El Sanatları Müzesi örnek olarak verilebilir. Son zamanlarda Türkiye'de de Bursa, Kayseri, İzmir, Konya ve Kastamonu'daki kent müzelerinin geleneksel el sanatlarının yaşatılmasına yönelik çabalarının olduğu görülmektedir.

Ne yazık ki tüm bu olumlu girişimlere rağmen, dünya genelinde geleneksel el sanatlarını yaşatılması için bir kentin belleği kabul edilerek kurulan (New York, Londra, Sydney, Amsterdam, Michigan, Riverside, Missouri vb.) kent müzelerinin Türkiye'de yaygın olarak görmek mümkün değildir.

Geleneksel El Sanatlarını Yaşatmada Kent Müzelerinin Rolü

Kent müzeleri veya şehir müzeleri, bir kentin belleği ve aynası olarak kabul edilen müze türlerindedir. Kent müzelerinde, kentin özelliklerine göre içerisinde bir kentin tarihi sürecini gösteren haritalar, fotoğraflar, yazılı belgeler, maketler, eğitim bölümleri, toplantı ve gösterim salonları, arkeolojik ve geleneksel el sanatlarına ait örnek eserler ile geleneksel el sanatlarının uygulanarak gösterildiği ve ziyaretçilerin de uygulayarak öğrenebilecekleri mekânlar yer alabilir.

Kent müzelerinin kentin daha iyi tanınmasına ve korunmasına yönelik çalışmaları içinde, doğrudan doğruya kentteki kültürel mirasın korunması özel bir yer tutmaktadır. Yalnız mimari mirasla ve maddi kültürel mirasla sınırlı kalmaması, manevi mirası ve taşınabilir kültür varlıklarını da kapsamı gereken bu çalışmalarda kent müzeleri, kentin ortak mirasını yok etmeye, yozlaştırmaya karşı "sivil bir üs" olarak işlev görmeyi hedeflenmekte-

dir.⁶

Kent müzelerinin kuruluş amaçları ise Tarihi Kentler Birliği'nin 14 Eylül 2002 tarihinde Edirne Toplantısı'nda TKB Meclisi tarafından kabul edilen biçimiyle şöyle belirlenmiştir. "Kent müzelerinin kuruluş amacı; binlerce yıllık geçmişleri ve üzerinde yaşadığımız topraklar ev sahipliği yapmış olduğu uygarlıkların yaratmış olduğu kültürel birikimin taşıyıcısı olan kentlerimizin, bu uygarlıklardan kendi payına düşen mirası, modern müzecilik anlayışları doğrultusunda, teknolojinin imkanlarından da yararlanarak bugünkü kuşaklara taşıyabilmektir"⁷

Tarihi Kentler Birliği'nin kent müzelerinin kuruluş amaçlarının birinci maddesi incelendiğinde, kentlerin sahip olduğu binlerce yıllık kültür ürünlerini- ki bunun içerisinde geleneksel el sanatları önemli yer tutmaktadır- modern müzecilik gereksinimlerine göre, bugünkü kuşaklara taşımak olduğu anlaşılmaktadır.

"Tarihi Kentler Birliği'nin kent müzelerinin kuruluş amaçlarının üçüncü maddesi ise şu şekilde ifade edilmiştir: "Sergilerde hem kent mekânının tarihsel gelişimini hem de insanların sosyal yaşamını, adetlerini, geleneklerini ve her türlü kültürel üretimlerini ele almak mümkündür" denilmektedir. Dördüncü maddesi ise şu şekildedir: "Bu çalışmalar sonunda ortaya çıkacak sergiler hem gezilerek izlenebilecek hem de gerek sergi katalogları gerekse CD ortamında yayımlanmaları mümkün olacağından, eğitim amacıyla kullanılabilirlerdir. Kent müzelerinin en başta gelen amacı eğitim olduğundan bu yöntemlerle, belirtilen amacın gerçekleştirme şansı daha fazla olacaktır."⁸

Genel olarak Tarihi Kentler Birliği'nin kent müzelerinin kuruluş amaçları incelendiğinde kent müzelerinin bir kentin belleği olarak kabul edildiği, kentin tarihsel ve kültürel birikiminin bu tür müzelerde toplanarak kayıt altına alınması gerektiği, müze eğitimi uygulamaları ile önce günümüze sonra da gelecek kuşaklara aktarılmasında rol alması gerektiği üzerinde durulduğu söylenebilir.

Dünya'da Kent Müzeleri

Batıda kent müzesi geleneğinin çok yeni olmadığı bilinmektedir. Örneğin New York Kent Müzesi 1923 yılında kurulmuştur. Müze, sivil toplum örgütleri ve özel teşebbüs tarafından desteklenmektedir. New York Kent Müzesi'nde 1.5 milyon üzerinde eser (obje) ve resim bulunmaktadır. Müze koleksiyonları; tekstil, dekoratif sanatlar, resim, heykel, baskı ve fotoğraf ile oyuncak bölümlerinden oluşturulmuştur. Dekoratif sanatların yer al-

5 Castilla, Americo. A Review of a Cultural Policy for Museums of the Twenty-first Century in Argentina, Museum International, No. 232, Vol. 58, No. 4, Madlen, USA, (2006), s.45.

6 Silier, Orhan. Kent Müzeleri ve Türkiye'de Bu Tür Müzelerle Duyulan İhtiyaç. <http://www.tarihvakfi.org.tr/download/kentmuzemakale.doc>, (2007), s.2. (22.05.2007 Tarihinde Alınmıştır).

7 <http://www.tarihiKentlerBirligi.org/icerik/icerik.asp?ID=20>, (2003), s.1. (27.11.2006 Tarihinde Alınmıştır).

8 <http://www.tarihiKentlerBirligi.org/icerik/icerik.asp?ID=20>, (20

dığı koleksiyonda 1700 parça gümüşten yapılmış el sanatı örneği, 10.000 den daha fazla oyuncak. New York'un tekstil ürünleri, mobilyalar, seramikler, cam işleri, aydınlatma araçları vb. gibi birçok örnek eser yer almaktadır.

New York Kent Müzesi'nin eğitim programları, öğrencilerin elde ettikleri bilgileri kullanabilecekleri şekilde tasarlanmıştır. Bu kapsamda öğrenciler önce bilgiye ulaşmakta, sonra da o bilgiyi kullanabilecekleri uygulamalı çalışmalar yapmaktadırlar. New York Kent Müzesi'nin eğitim programı ilk, orta ve yüksek öğretimi kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Hatta bu eğitim programı, öğretmenlere yönelik olarak da gerçekleştirilmektedir.

Eğitim programlarında konular, New York'un tarihinin ve fiziksel durumunun araştırılması, analiz ed şeklinde ele alınmaktadır. Her workshop çalışması, doküman analizi, obje araştırması ve sergi aktiviteleri ile ilişkili olarak bir bütün şeklinde uygulanır. Katılımcılar, şehrin geçmiş kültür yapısının izlerini kullanarak şimdiki kültür yapısı arasındaki ilişkiyi nasıl araştıracağını keşfeder.

'Dünya'daki kent müzelerinden biri de Lancaster Kent Müzesi'dir ki o da New York Kent Müzesi gibi 1923 yılında kurulmuştur. Müze Lancashire'in çoğu kuzey kesiminde olan Lancaster'in kırsal alanının arkeolojisi, tarihi ve kültürü ile ilgili örneklerle resimlerini gösterecek şekilde oluşturulmuştur. Müze binası, 1781-83 yılları arasında inşa edildiği tahmin edilen ve özel kişilere ait evdir.⁹

Stockholm Kent Müzesi, İsviçre'deki en büyük belediye müzesidir. Kent müzesinde 300.000 bin parça tarihle ilgili eser (obje), 20.000 sanat eseri, 3000 yağlıboya resim, 3 milyon fotoğraf, kapsamlı bir kütüphane ve arşiv yer almaktadır. Koleksiyonlar, müzenin en önemli kaynaklarıdır. Bunlar şehrin tarihi ve geçmişi hakkında bilgi veren vazgeçilmez kaynaklar olarak kabul edilmektedirler.

Dünya geneline bakıldığında önemli şehirlerin birçoğunda kent müzelerinin önemli misyonlar yüklediği görülmektedir. Bu müzelerden biri de Londra Kent Müzesidir. Londra Kent Müzesi'nin misyonu şu şekilde ifade edilmektedir: "Londra Kent Müzesi'nin misyonu, Londralılar için, Londra'nın tarihi, arkeolojisi ve dünya genelindeki çağdaş kültür değerleriyle iletişim kurarak, Londra hakkında görüşme ve tartışmalarda önemli bir rol oynayarak tüm Londra halkına ulaşmak, Londra'nın kültür ve eğitim ağına katkı sağlayarak ve kolaylaştırarak Londralı olmayı bir tutku haline getirmektir. Diğer çağdaş müzecilik örneklerinde olduğu gibi

Londra Kent Müzesi'nde de eğitim ön plana çıkmaktadır. Londra Kent Müzesi, aile eğitimi etkinliklerinden, geçmiş yaşantıları yeniden yaşama olanaklarına sahip olmaya kadar her yaş grubundan insanlara muhteşem öğrenme fırsatları sunmaktadır. Bu kapsamda eğitim programları için online bilgi hattı kurulmuştur. Bu hattan bilgiler ve programlar elde edilmekte, iletişim sağlanabilmektedir. Aileler için hafta sonu ve uzun tatil dönemlerini değerlendirebilecekleri eğitim programları, Londra halkı ile birlikte etkinlikler gerçekleştirme, yetkinler için yürüyüşler, konuşmalar, turlar ve daha fazlasını yapma, okullar için sınıflarında kullanabilecekleri kaynaklar sunma ile müze ziyaretlerini destekleme programlarının uygulandığı görülmektedir.

Türkiye'de Kent Müzeleri

Türkiye'de son yıllarda kent müzesi kurma girişimlerinin olduğu görülmektedir. Bursa, İzmir, Kayseri, Kastamonu vb. gibi kentlerin kent müzeleri buna örnek olarak verilebilir. Hatta çok yeni olmasına rağmen Bursa Kent Müzesi "European Museum Forum" tarafından Portekiz'in Lizbon kentinde yapılan toplantıda, Avrupa'nın ödüllü müzeleri arasına girmiştir. Ayrıca, Antalya, İstanbul, Denizli gibi kentlerin de kent müzesi oluşturma çabalarının varlığından söz edilebilir.

'Türkiye'deki kent müzesi örnekleri incelendiğinde ilk sırada yer alan müzelerden birisinin Bursa Kent Müzesi olduğu söylenebilir. 14 Şubat 2004 tarihinde kapılarını ziyaretçilere açan Bursa Kent Müzesi'ni, günde ortalama 3.000 kişi, açıldığı tarihten Aralık 2006'a kadar ise yaklaşık olarak 500 bin kişinin ziyaret ettiği anlaşılmaktadır. Bursa Kent Müzesi'nin, Avrupa Müzeler Birliği'ne üye olması nedeniyle uluslararası iletişimde önemli bir noktaya geldiği söylenebilir.¹⁰

'Elde edilen bulgulara göre öğretmenleriyle birlikte ilköğretim düzeyindeki öğrenci grupları, kentin tanınmış ailelerinin üyeleri, değişik meslek gruplarından kişiler, emekliler, yerli ve yabancı turistlerden oluşan farklı yaşta ve nitelikte insanlar, akın akın Bursa Kent Müzesi'ni ziyaret etmektedirler. Bursa Kent Müzesi, kentlerin geçmişten geleceğe gelişen, dönüşen yapısını yansıtmak üzere, geleneksel müzecilik kalıplarından farklı bir biçimde, içerik açısından devingen bir anlayışla ele alınmış bir müzedir. Gerek tarihi önemi bulunan eski Adliye binasının yeniden işlevlendirilerek kullanılması ve binanın gelecek nesillere bir kültür mirası olarak taşınmasındaki başarısı, gerek iç mekân düzenlemesine ve sergileme anlayışına getirdiği yeni açılımlar ile Bursa Kent Müzesi, ülkemizdeki diğer kentlere de örnek olabilecek niteliktedir.¹¹

9 <http://www.aboutbritain.com/LancasterCityMuseum.htm>, s. 1, (26-08.2006 Tarihinde Alınmıştır).

10 Dostoğlu, Neslihan Türkün. Bursa Kent Müzesi: Yaşayan Kent, Yaşayan Müze, Mimarlık, Mayıs-Haziran, Sayı. 317.

<http://old.mo.org.tr/mimarlikdergisi/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=29&RecID=411>, (2004),

s.1, (22.05.2007 Tarihinde Alınmıştır).

11 Dostoğlu, a.g.e., s. 1.

'Bursa Kent Müzesi, 3 kattan oluşmaktadır. Müze, Bursa'nın 7000 yıl önceki tarihinden başlayıp günümüze kadar geçirdiği evreleri kronolojik olarak sunmaktadır. Müzenin giriş katın ilk galerisi "Uygurluklar Kenti Bursa" adını taşımaktadır. Bu galeride Bursa ve çevresinde oluşan ilk uygarlıklardan, Osmanlı Dönemi'ne ve Kurtuluş Savaşı yıllarına uzanan Bursa tarihi ile ilgili bilgiler aktarılmaktadır. İkinci galeri ise "Çağdaş Bursa" adını taşımaktadır. Bu galeride ise Cumhuriyet Dönemi'nde yeniden biçimlenen kentin günümüze kadar geçirdiği evreler anlatılmaktadır. Üst kattaki "Yaşam ve Kültürüyle Bursa" isimli galeride, Bursa'ya damgasını vurmuş isimler, kentin unutulmuş ya da unutulmaya yüz tutmuş gelenek ve görenekleri, alışkanlıkları anlatılmaktadır. Müzenin bodrum katında "El Sanatları Çarşısı, İpek Kenti Bursa ve Üreten Bursa" bölümleri yer almaktadır. El Sanatları Çarşısı'nda, kumaşçı, arabacı, nalbant, saraç, semerci, yemenici dükkanları, özgün dekor ve candırmalarıyla görülebilmektedir. Müzede ayrıca üç geçici sergi salonu bulunmaktadır. Bu salonlardaki sergiler altı ayda bir yenilenerek müze ziyaretçilerinin izlenimine sunulmaktadır.¹²

'Bursa Kent Müzesi'nin etkinlikleri ise şöyledir: Üçüncü katta bulunan "Etkinlikler Salonu" adı verilen yerde, mini konferans ve 55 kişilik film salonu vardır. Müzeye gelen öğrenci grupları müze ziyareti sonunda bu salonda Bursa ile ilgili seçtikleri bir belgeseli seyrebilmektedirler. Etkinlikler Salonunda gösterilebilecek olan belgesellerin listesi, süreleri ile birlikte şöyledir: -Cumalıkızık 7 dk. -Büyükorhan 7dk. -Uludağ 10 dk. -Gölyazı 9dk. -Mudanya 16dk -Ilıcalar 11dk. -Nilüfer 13dk. -Kılıç Kalkan 8 dk. -Karagöz 10dk -Türk Kıyafetleri Takıları Müzesi 6 dk.¹³

'Bu amaca yönelik çalışma, ilk olarak Bursa dağ yöresinin geçim kaynaklarından sepetçilikle başlamıştır. Büyükorhan'a bağlı Durhasan Köyü'nde baba mesleği sepetçilik yaparak geçimini sağlayan 38 yaşındaki Mustafa Koçdemir, Kent Müzesi'ni gezenlere mesleğinin sırlarını öğretmektedir. Uygulamaya konulan proje kapsamında geleneksel el sanatlarını yaşatmaya dönük olarak sepetçilikten sonra tahta kaşık yapımı yer almıştır. Bursa Kent Müzesi Direktörü Ahmet Erdönmez, proje ile geleneksel el sanatlarının yaşatılmasına öncülük etmeyi amaçladıklarını söylemiştir. Erdönmez, müzede bundan sonra hat, çini, sedef, nalçılık, bıçakçılık ve yorgancılık gibi el sanatlarının öğretileceğini bildirmiştir.¹⁴

'Bursa Kent Müzesinin hem genel hem de geleneksel el sanatları açısından çağdaş müzeciliğin gereklerini yerine getiren ender müze örneklerinden biri olduğu söylenebilir. Müzede eserlerin ve geleneksel maddi kültür ürünlerinin sergilenmesinin geleneksel el sanatlarını yaşatmak için yeterli olamayacağını düşünen yetkililerin, müzede öğretim amaçlı etkinlikler gerçekleştirmeleri ve genç kuşaklara bunları aktarmaları müzecilik açısından ve özellikle geleneksel el sanatları açısından son derece önemsenmesi gereken adımlar olarak kabul edilebilir. Çünkü Öztürk'ün de¹⁵ belirttiği gibi, müzede sergilenen nesnelere sadece "ibret alma" belgeleri değildir. Bu anlayış giderek eski eserleri eğitim alanında görenek öğrenme, inceleme, üzerine kurulacak bilginin nesnel tarafını da öğretim olgusuna dahil etme anlayışına uzanmaktadır. Bu gerekçelerle Bursa Kent Müzesi'nin Türkiye'nin diğer önemli kentlerine de örnek olması beklenebilir.

Sonuç ve Öneriler

Hem dünyadaki hem de Türkiye'deki Kent Müzelerinin kurulma amaçları ve uygulamaları incelendiğinde geleneksel el sanatlarının tanıtılması, yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması açısından önemli kazanımlar sağlayabileceği söylenebilir. Bir kentin belleği olarak kabul edilen kent müzeleri, kentin oluşum sürecinin hemen hemen tüm özelliklerini içerisinde barındırabilir. Bu durumda kent müzelerinin maddi kültür kalıntılarında olan geleneksel el sanatlarına ait ürünleri toplamak, muhafaza etmek, öğretmek ve gelecek kuşaklara aktarabilmek için bir araç olabilir.

Kent müzelerinin oluşturulmasında ve oluşturulduktan sonraki uygulamalarında sivil toplum örgütleri ile özel teşebbüs girişimcilerinin destekleri önemli rol oynayabilir. Bu bakımdan kent müzelerinin kurulmasında geniş bir katılım gurubunun oluşturulması gerekir. Bu grup hem maddi kaynak sağlamada hem de bilgi ve eser toplamada aktif rol alabilir.

Kent müzeleri politik, etnik ve zümre çıkarlarını dikkate almak ve onları ön plana çıkartmak amacıyla oluşturulmamalıdır. Kent müzeleri kentin tarihsel ve kültürel birikimini en gerçekçi ve doğal haliyle sunacak şekilde yapılandırılmalıdır. Kent müzelerinde geleneksel el sanatlarına ait uygun teşhir salonları ve onların öğretililebileceği eğitim ortamları ile ustaların gösteri yapabilecekleri atölyeler oluşturulmalıdır. Kent müzelerinin kalıcı sergi salonları oluşturulurken kentin önemli ustaların eserlerinin teşhir edilebileceği bölümlere de yer verilmelidir. Oluşturulacak kent müzesinde, önce-

12 http://www.bursakentmuzesi.gov.tr/muze/index.php?option=com_content&task=view&id=92, s.1. (17.12.2006 Tarihinde Alınmıştır).

13 <http://www.bursakentmuzesi.gov.tr> a.g.e. s. 1.

14 <http://www.ntvmsnbc.com/news/354837.asp>, (2005), s.1. (26-08.2006 Tarihinde Alınmıştır).

15 Öztürk, Faruk. Türk Eğitim Düşüncesi Tarihinde "Müze" Kavramının Düşünsel Temelleri Satı Bey ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu Örneği, Yay. Haz., Zeynel Abidin Kızılyaprak, Müzecilikte Yeni Yaklaşımlar Küreselleşme ve Yerelleşme, Üçüncü Uluslararası Tarih Kongresi, İstanbul, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, s. 187-200.

likle kentin kültürel mirasının envanteri hazırlanmalı ve bu konu ile ilgili kurumlarla işbirliği yapılmalıdır.

KAYNAKLAR:

Akpınarlı, H. Feriha. Geleneksel El Sanatları ile İlgili Projeler Kapsamında Dokümacılık, Örücülük Sanatının Yerel Kalkınma ve Turizmdeki Önemi. Türk Folklorunun Turizm Açısından Değerlendirilmesi Uluslararası Sempozyumu, Kültür Bakanlığı Yayınları, (2005), (19-21 Ekim 2000), İstanbul, s.1,

<http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFA781CAA92714FCE07697F507FF48CA85>, (31.12.2007 Tarihinde Alınmıştır)".

Castilla, Americo. A Review of a Cultural Policy for Museums of the Twenty-first Century in Argentina. *Museum International*, No. 232, Vol. 58, No. 4. Madlen, USA, (2006). s.45.

Dostoğlu, Neslihan Türkün. Bursa Kent Müzesi: Yaşayan Kent, Yaşayan Müze. *Mimarlık*, Mayıs-Haziran, Sayı. 317, (2004), s.1, <http://old.mo.org.tr/mimarlikdergisi/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=29&RecID=411>, (22.05.2007 Tarihinde Alınmıştır).

Mercin, Levent. Seçkin Aydın ve Derya Şahin. El Sanatları Açısından Diyarbakır'daki Müzelerde Yer Alan Geleneksel El Sanatları Örneklerinin İncelenmesi, Diyarbakır, 1. Geleneksel Diyarbakır El Sanatları Sempozyumu, 16-17 Kasım 2006 Bildiri Özetleri İçerisinde, s. 48-49.

Onuk, Taciser. Geleneksel Sanatlar Konusunda Uygulanan Projelerin Yerel Kalkınma ve Turizmdeki Önemi. Türk Folklorunun Turizm Açısından Değerlendirilmesi Uluslararası Sempozyumu, Kültür Bakanlığı Yayınları, (2005), s.1, (19-21 Ekim 2000), İstanbul. "<http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFA781CAA92714FCE065CF8C20586EFFEC>", (31.12.2007 Tarihinde Alınmıştır).

Öztürk, Faruk. Türk Eğitim Düşüncesi Tarihinde "Müze" Kavramının Düşünsel Temelleri Satı Bey ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu Örneği. Yay. Haz., Zeynel Abidin Kızılyaprak, Müzecilikte Yeni Yaklaşımlar Küreselleşme ve Yerelleşme, Üçüncü Uluslararası Tarih Kongresi, İstanbul, (2000), Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, s. 187-200.

Shaw, M. K. Wendy. Osmanlı Müzeciliği, İstanbul,

İletişim Yayınları, (2004), 1. Baskı, s. 13. Silier, Orhan. Kent Müzeleri ve Türkiye'de Bu Tür Müzelere Duyulan İhtiyaç, (2007), s.2, <http://www.tarihvakfi.org.tr/download/kentmuze-makale.doc>, (22.05.2007 Tarihinde Alınmıştır).

İnternet Kaynakları

<http://www.tarihiKentlerBirliGi.org/icerik/icerik.asp?ID=20>, (27.11.2006 Tarihinde Alınmıştır).

http://www.bursakentmuzesi.gov.tr/muze/index.php?option=com_content&task=view&id=92, (17.12.2006 Tarihinde Alınmıştır).

<http://www.ntvmsnbc.com/news/354837.asp>, (26-08.2006 Taribinde Ahnmıştır)

<http://www.aboutbritain.com/LancasterCityMuseum.htm>, (26-08.2006 Tarihinde Alınmıştır).